

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ
підготовки магістра

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Культурологічний аспект вивчення польської мови» підготовки магістра

Розробники:

Сухарева Світлана Володимирівна, доктор філологічних наук, доцент, професор і завідувач кафедри полоністики і перекладу,

Криштоф Надія Григорівна, асистент кафедри полоністики і перекладу

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Світлана СУХАРЄВА

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу

протокол № 1 від 29 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри:

проф. Світлана СУХАРЄВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань <i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i> спеціальність <i>В11- Філологія (за спеціалізаціями)</i> Спеціалізація <i>В11.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська</i> ОПП <i>Мова та література (польська). Переклад магістр</i>	вибірковий
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання Курс 2
		Семестр 3
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
ІНДЗ: немає	Самостійна робота 88 год.	
	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: 3 семестр – залік	
Мови навчання	Українська, польська	

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові: **Сухарева Світлана Володимирівна**

Науковий ступінь: **доктор філологічних наук**

Вчене звання: **професор**

Посада: **професор-завідувач кафедри полоністики і перекладу**

Контактна інформація: **+38097 761 40 53,**

Sukhareva.Svitlana@vnu.edu.ua

Прізвище, ім'я та по батькові: **Криштоф Надія Григорівна**

Посада: **асистент кафедри полоністики і перекладу**

Контактна інформація: **+380984651579,**

Kryshtof.Nadiia@vnu.edu.ua

Дні занять: **<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>**

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК

Силабус вибіркового освітнього компонента «Культурологічний аспект вивчення польської мови» складений з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форми здобуття освіти.

Предметом ОК є культурологічні елементи польської мови, їхні лексичні, синтаксичні, стилістичні та граматичні особливості.

Силабус вибіркового освітнього компонента складається із двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Культурна спадщина Польщі та формування польської мови.

Змістовий модуль 2. Польське культурне сьогодення крізь призму лінгвістики.

2. Мета і завдання вибіркового освітнього компонента

Основною метою ОК для здобувачів другого курсу магістратури у третьому семестрі є забезпечення поглибленого вивчення польської мови на основі її культурологічних маркерів; формування у студентів комунікативної, лінгвістичної і соціокультурної компетенції полоністів і спеціалістів-перекладачів; позитивного ставлення до оволодіння як польською мовою, так і культурою польськомовного світу; формування у студентів вміння міжособистісного спілкування іноземною мовою, необхідного для повноцінної діяльності як у професійному, так і в суспільному середовищі.

Завдання ВОК «Культурологічний аспект вивчення польської мови» передбачає:

- ознайомлення з основними елементами польської культурної спадщини, яка вплинула на склад і засади творення польської лексики;
- здобуття знань про польську сучасну культуру, виражену в лексиці та стилістиці польської мови;
- формування вмінь та навичок аналізу українських та польських перекладів усного та письмового характеру із культурологічними елементами;
- засвоєння методики виконання полоністичних завдань із елементами культурологічного характеру.

3. Soft skills

- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (допитливість та цілеспрямованість).
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ініціативність).
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність вільно спілкуватися із незнайомою аудиторією (відкритість) та виступати перед публікою (розвиток лідерських задатків).
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (цифрова освіта).
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Уміння планувати час (пунктуальність і ретельність).

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Культурна спадщина Польщі та формування польської мови						

Тема 1. Основні віхи польської історії, відображені в польській лексиці та стилістиці. Історія польського художнього мистецтва	10	2		8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 2. Старопольські тексти як основа творення сучасної польської мови.	10	2		8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 3. Давні столиці та міста Польщі, їх вплив на культуру польського народу. Поняття гейналу	11	2		8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 4. Польські легенди і їх сучасна інтерпретація. Елементи польських діалектів	10		1	8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 5. Польські казкові та пісенні образи, їх відображення у національній ментальності	6		1	4	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 6. Історія польської кінематографії та її мовні позначення.	6		1	4	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Модульна контрольна робота	1		1			МКР/10
Разом за модулем 1	54	6	4	40	4	50
Змістовий модуль 2. Польське культурне сьогодення крізь призму лінгвістики						
Тема 7. Польський молодіжний сленг та інші елементи соціолекту: фразеологізми, прислів'я, побутова лексика	10	2		8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 8. Традиції та сучасність польської кухні. Неологізми в польській мові, пов'язані з культурою Польщі	11		2	8	1	ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 9. Польські регіони. Визначні місця як символи польської культури	11		2	8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 10. Сучасна художня література та кінематограф, їх відображення у лексиці польської мови	12	1	2	8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 11. Польська сучасна музика та художнє мистецтво. Види сучасної польської пісні. Визначні польські діячі культури.	11	1	1	8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 12. Польська реклама і мова ЗМІ. Елементи польської новомови	10		2	8		ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Модульна контрольна робота	1		1			МКР/10
Разом за модулем 2	66	4	10	48	4	50

Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100
-----------------------------	------------	-----------	-----------	-----------	----------	------------

*Форма контролю: Т – тести, ТР – тренінг, ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, ПКР – підсумкова контрольна робота, ДС – дискусія, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача освіти у 3 семестрі включає:

- підготовку до практичних занять: виконання усних і письмових завдань, опрацювання основного й додаткового лексичного та граматичного матеріалу;
- систематизацію вивченого матеріалу для написання модульних контрольних робіт, перекладів, підсумкових тестів, аналітичних записок та есе;
- аудіювання і виконання завдань до прослуханих текстів;
- створення презентацій та постерів культурологічного характеру польською мовою;
- окрім названих аспектів, здобувач освіти ознайомлюється з такими темами у межах відповідних змістових модулів:

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Польські королівські династії та становлення польської держави	6
2.	Польські державні символи. Шлях Польщі до незалежності	6
3.	Відомі польські музеї	6
4.	Освіта в Польщі: історія та сьогодення	6
5.	Політична система Польщі. Відомі політичні діячі	6
6.	Географічні особливості Польщі	6
7.	Розвиток польського театру та драматургії	6
8.	Польське національне вбрання, його символіка та регіональні особливості	6
9.	Розвиток польської науки. Визначні польські науковці	8
10.	Польські лауреати Нобелівської премії	8
11.	Польські звичаї та обряди. Міфологія Польщі та польськомовні міфологеми	8
12.	Переклад польських реалій на українську мову	8
13.	Сучасна польська література: нові події та імена в світовому вимірі	8
	Разом	88

IV. Політика оцінювання

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої](#)

[освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Відповідно до пункту 4.5. цього положення, згідно з рішенням кафедри полоністики і перекладу здобувачам освіти, котрі під час вивчення освітнього компонента «Культурологічний аспект вивчення польської мови» брали участь й досягли значних результатів у конференціях, олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, підготовці наукових публікацій з перекладознавства чи полоністики, можуть присуджуватися додаткові (бонусні) 5 балів, які зараховуються як результати поточного контролю. Оскільки формою контролю є залік, загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувач освіти лише раз може скористатися з того чи іншого документа (сертифікат учасника, грамота, копія публікації і под.), котрий підтверджує право отримати бонусний бал.

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання. За об’єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-форматі за погодженням із викладачем.

У процесі оцінювання визнаються результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ОК «Культурологічний аспект вивчення польської мови» як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані у [Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

Організація ОК «Культурологічний аспект вивчення польської мови» дозволяє впровадження в освітній процес елементів дуальної освіти згідно з [Положенням про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

Зараховуються бали/кредити, які здобувач освіти отримав у процесі реалізації академічної мобільності, згідно з [Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності здійснюється згідно з [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються в онлайн-форматі чи в письмовій формі. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин. ЗО допускається до перескладання іспиту чи заліку за умов скликання екзаменаційної комісії.

V. Підсумковий контроль

Формою контролю є залік.

Залік виставляється за умови, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом освітнього компонента та отримав не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт. Загальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література

1. Bai O., Sukhariyeva S. Elements of folk culture in Władysław Reymont's epic "The Peasants": to the problem of the author's style and its Ukrainian translation. *Журнал Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Філологія*, (11), 124–135.
2. Kowalewski J. Kultura nauczania języka polskiego na Ukrainie: potrzeby i możliwości. *Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти: збірник тез доповідей I Міжнародного науково-методичного семінару*. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С. 5–13.
3. Krawczuk A., Kowalewski J. Jestem stąd. Підручник з польської мови: комунікація, граматики. Львів : Апріорі, 2019. 336 с.
4. Kowalewski J. Język polski (nie)jako obcy: wyzwania nowej dekady. *Postscriptum polonistyczne*. 2012. Nr 2 (10). S. 55–75.
5. Suchariyeva S. Subkulturowe markery prowincjalności w ukraińskiej prozie polskojęzycznej po Unii Brzeskiej. *Волинь філологічна: текст і контекст* / уряд. Н. Г. Колошук, Т. П. Левчук. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. Вип. 34. S. 181–192.
6. Suchariyeva S., Wysznewska O. Świat Słowian w dziełach i przekładach Władysława Syrokomli jako źródło inspiracji twórczych. *Київські Полоністичні Студії*. Т. XL. Київ: Талком, 2024. С. 170–182.
7. Sukhariyeva S. Duchowe krajobrazy twórczości Łazarza Baranowicza. *Bibliotekarz Podlaski*. 2025. No 66 (1), pp. 147–160. DOI : <https://doi.org/10.36770/bp.1017>

8. Криштоф Н. Методи адаптації рекламних слоганів міжнародних брендів: мовознавчий аналіз у контексті України та Польщі. *Київські полоністичні студії*. 2025. № 41. С. 483–498.
9. Сухарева С. Атрибути національної самобутності в поезії Лесі Українки та її польськомовних перекладах: як словом висвітлити душу. *Волинь філологічна: текст і контекст* / упоряд. Н. Г. Колошук, Т. П. Левчук. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. Вип. 33. С. 47-57.
10. Сухарева С. «Волинський текст» полемічного характеру: особливості польськомовної парадигми епохи бароко. *Локальні історії: краєзнавчі простори гуманітаристики: навчально-методичний посібник* / Л. Семенюк та ін.; за ред. О. Яблонської. Луцьк, 2023.
11. Сухарева С., Вишнеvsька О. Феміністичні аспекти життєпису Елізи Ожешко та Олени Пчілки. *Волинь філологічна: текст і контекст* / упоряд. Н. Г. Колошук, Т. П. Левчук. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2024. Вип. 34. S. 108–119.
12. Сухарева С., Криштоф Н. Специфіка розвитку польської та української суспільної лексики в 2014-2022 рр. в контексті конкурсу «Слово Року». *Polsko-ukraińskie spotkania językowe: [monografia zbiorowa]*. Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2022. С. 65–76.